

Desátý slunovrat

Anna Šochová

<http://koste.unas.cz/>

Nad lesem stoupal dým. Deset, dvanáct, patnáct ohnišť. Nijak se neskrývali, bylo jich jako stromů. Mohli rovnou vylézt na louku před valem a zaútočit. Kněžka a zároveň kněžna Anasa přestala počítat pruhy kouře a otočila se k dívkám.

"Potřebuji se s ním setkat. Obřad nesmí narušit ani nepřátelství! Ty, Pajo, vyjdeš před bránu a budeš stát, dokud se nepřátelé nepřiblíží. Potom oznámíš mou vůli: Až se slunce dotkne lesa, setkám se s králem Varigardem. Nisto, zavolej lučištnice k bráně!"

Dívky poslechy bez jediného slova. Tak je to správné, spokojeně pokývla hlavou. Hned se napomenula. Anasa, důležitější než obě matky knížecích dětí, prostředník lidu u vládkyně vod? Samozřejmě, že všichni poslechnou!

Vysoká černovláska vyšla pootevřenou branou. Zatímco za ní dvacet lidí zavíralo obrovskou závoru, čekala. Hleděla klidně přes široký most nad příkopem, dokud se na kraji lesa neobjevili první jezdci. Přijížděli čtyři, pomalu a váhavě. Než koně vstoupili na most, zvedla paži s otevřenou dlaní.

První jezdec nepochopil, zato ostatní okamžitě zastavili a zakřičeli varování. Nad palisádou se vztyčila řada dívek s napjatými luky. Paja zvučným hlasem pronesla vůli své paní a beze strachu se otočila zpátky. Muži se pohnuli k návratu, až když zmizela za těžkými vraty. Byli sledováni, dokud se nevzdálili z dostřelu.

Pozdě odpoledne se od lesa odpoutal osamělý stín. Varigard přijížděl bez ohledu na možnou past. Nezpomalil, ani když se blížil k příkopu a prostranství před bránou stále zůstávalo prázdné. Konečně! Lomoz prozradil, že zdejší vládkyně Anasa přichází. Varigard zastavil před mostem a čekal. Vyšla nevysoká dívka. Nesla se tak vznešeně, že ihned sesedl a obřadně pozdravil. Vykročil jí naproti, ale hned couvnu. U špičky boty se zabodl šíp. Dobře ji střežili! Užasle hleděl na řadu dalších šípů, trčících ze dřeva mostu mezi nimi. Srozumitelně vymezovaly, kde má zůstat. Když zvedl oči, střetl se s pohledem dívky, která mu předváděla svou sílu.

Anasa přišla v bílém, hlavu zavinutou, s jediným šperkem na dlouhém zlatém řetěze. Hleděla na dobyvatele své země bez obav, dokonce se mírně usmívala. Zachvěl se obdivem. Tvář dětskou, ale oči mnohem starší. Tohle hradiště skutečně nezůstalo bez vládce.

Ona viděla zarostlou tvář s přimhouřenýma, zelenýma očima. V koutcích jemné vějířky vrásek, jaké způsobuje smích. On, krutý a nesmiřitelný válečník?! S hroživou helmou s tuřími rohy a stříbrnou lebkou nad čelem, přijel přece dobývat. Co jiného? Zvedla hlavu.

"Dřív, než tvé vojsko zaútočí, žádám tě o průchod lesem. Při východu slunce musím vykonat posvátný obřad, který zajistí přízeň vládkyně řeky pro celý kraj."

"Nebojíš se, že tě při návratu zajmu?"

"Jsem jediná, kdo smí obřad vykonat, povinna podstoupit i nebezpečí. Hradiště se nevzdá, ani kdybys mne zajal jako rukojmí."

Varigard pohledem přelétl postavy za palisádami a přikývl. Beze spěchu se vrátil ke koni, nasedl a odjel.

*

Tábor byl na nohou již za úsvitu. Sotva začalo na východě světlat, zalila okolí hradiště melodie písně. Neměla slov, ale její velebné tóny každého rozechvívaly až hluboko uvnitř těla. Rozespálí bojovníci vzpomněli na Varigardův večerní rozkaz a zvědavě se plížili k cestě. Nesměli průvod dívek vyrušit, ale ani bez králových slov by se toho žádný neodvážil. Zkušenost je dávno naučila opatrně zacházet se všemi místními božstvy. Mnohde se vymstilo i pouhé odplivnutí.

Byla to vskutku podívaná, až se dech tajil. Čtveřice ověnčených panen kráčela před bílým hřebcem, kterého vedly další čtyři panny na dlouhých bílých stuhách. Průvod uzavírala poslední čtveřice s bubínky. Dlaněmi určovaly rytmus kroků a zároveň lehkými údery prstů doprovázely táhlou píseň.

Na hřebci jela jejich paní, zakrytá závojem tak jemným, že chlapi poschovávaní v kapradí rozeznali i vlny rozpuštěných zlatých vlasů. Splýval až k zemi a z koně byl vidět jen krk s hlavou, kopyta a konec ocasu.

Několik prasknuvších větvíček průvod nevyrušilo. Směřoval klidně a důstojně k řece, k hluboké tůni pod černou skálou. Brotkar, Varigardův nejlepší špeh, postřehl v odění dívek divné stíny a pospíšil za svým pánem. Už předtím na pánův příkaz pečlivě prozkoumal celé okolí a našel, odkud pozorovat nebo rychle zasáhnout.

Varigard tak skrytě sledoval příjezd Anasy, sesednutí z bělouše, pomalý tanec kruhu. Náhle uviděl, jak panny, držící lem Anasina závoje, během dvou otoček pevně její tělo zavinuly až ke kolenům. Na víc nečekal: Křikl na Brotkara, rychle šplhal dolů. Sotva Anasu hodily do vody, skočil do tůně za ní.

Vodu znal a uměl se potápět. S očima rozevřenýma míjel smrtelné pasti hnijících kořenů a sítí vodních rostlin, ale oběť nikde. Náhle si všiml divného světla. Jako oblak plulo vzhůru z temných hlubin. Zíral na věc, podobající se větrem nadnášené plachtě. Závoj?! Znamená to, že Anasa je stále tam dole?! Otáčelo se to a neslo výš. Chyběl mu vzduch, ale hned na to zapomněl. Nyní vedle něj stoupal světélkující závoj a pod ním se jako pod oblou střechou nesla Anasa. Otáčela se dokola pomalu s ním, rozevláté vlasy tančily.

V natažených pažích nesla cosi blyštivého. Varigard ji nerušil, plaval k hladině o kus dál. Vynořil se první a zahlédl v rukách dívek na břehu nahé meče. Svahem se už plížili jeho muži. Stačil jediný povel, aby překvapené bojovnice rychle odzbrojili a svázali. Anasa přitom klidně vystupovala na břeh a voda z ní stekla jako z labutího peří. Jako by se vůbec nenamočila?! Varigard vylezl za ní, stáhl z ní suchý kouzelný závoj a odhodil.

"Nechtěl jsem, aby tě utopily nebo ubodaly tady na břehu. Pověz po pravdě: Chystáte lidskou oběť?"

Zavrtěla hlavou, pozvedla nádherný zlatý věnec, který předtím dobře neviděl. Muži jen vydechli.

"Toto je koruna vládkyně řeky. Vynesená z tůně znamená dobré kouzlo a požehnání celému kraji. Bez ohledu na ty, co zde žijí, sestupuje pro ni každých deset let panna knížecí krve."

Rozhlédla se po svých družkách. Paja odvrátila pohled, ještě ve dvojích očích zahlédla Anasa strach, ostatní tiše vzlykaly. Čekaly zázrak a ona jim ho chtěla dát.

"Nemějte strach, vládkyně řeky je mocnější!"

Nasadila si korunu. Varigard ji rychle objal. Očekával, že se bude kroutit a bránit. Jenže ona pouze víc sevřela čarovný spletenec zlatých lístků a květů. Že by kouznila

tím... Sáhl pozdě! Prudce věncem otočila. Dívky volaly jedna přes druhou, slova splývala. Zahřmělo, Varigarda ohlušil táhlý svist. Tiskl Anasu ze všech sil. Dobře cítil, jak jí poplašeně bije srdce a napadlo ho, zda opravdu věděla, co bude následovat. Vyzdvihlo je to vzhůru. Kolem řval vichr, stěží dýchali.

Už svůj věnec nedržela, zařala prsty do Varigardovy košile. Rozhodně ji nehodlal utěšovat dřív, než bude jasné, co způsobila. Podivná kouzla trvala nepříjemně dlouho. Vichr sílil a promáčené plátno na Varigardově těle tuhlo. Zlaté lístky se mu zarývaly do hrdla a rušily příjemné pocity z těsné dívčí blízkosti. Konečně stáli na pevné zemi. K čemu čáry, když se ocitli u hradiště? Je tu nějak živo, vybíhají ženy... i muži?!

"Anaso, kde jsme?!"

"Jsme tam, kde jsou ukryty všechny dívky, ženy, děti a těch několik starců, kteří zůstali v hradišti. Svět podobný našemu, ale bez válek a bolestí. Pusť mne!"

Varigard se rozhlédl po lidech, kteří je zatím mlčky obstoupili. Neviděl nikoho, kdo by Anasu radostně vítal jako záchránkyni.

"Kde tedy jsou? Tihle nás prohlížejí jako cizince!"

Anasa ho odstrčila, nechápavě prohlížela mlčící tváře. Konečně jedna žena vystoupila vpřed.

"Tys žádala o pomoc Velikou matku vod? Jestliže s tebou nebylo dvanáct panen, které vyřkly dvanáct kouzelných slov, přenesla ses jediná. S tím, koho ses dotýkala. Zůstanete-li, jste vítáni."

"Měla jsem s sebou dvanáct panen, znaly kouzelná slova, proč tu nejsou ani ony?! Nechápu, to není možné! Vládkyně mne přijala..."

Varigard se kousl do rtu, jinak snesl tázavý pohled Anasy docela netečně. Zdálo se, že pochopila. Zrudla až po kořínky vlasů.

"Paja se odvrátila, moje nejvěrnější... Nejlíp znala nebezpečí! Měla říct, vybrat jinou!"

"Možná neměla koho a chtěla zachránit alespoň tebe. Anaso, není to nic divného, jsou všechny starší, než ty. Dávno měly dostat muže!"

"Co budu dělat? Cesta sem ztratila smysl! To jediné, co mohlo všechny zachránit. Promarnit takové kouzlo! Vládkyně vod, matko řeky, netrestej naše provinění!"

Padla na kolena, hořekovala a šubala trávu. Trhnutím ji zase postavil na nohy.

"Můžeme v klidu vyjednávat."

Anasa se rozhlédla, ale kolem už bylo prázdkno. Nebylo, kdo by poradil. Odskočila od Varigarda a odhodila korunu.

"Nikam s tebou nepůjdu! Umíte jen zabíjet a loupit!"

Neměla daleko k pláči. Byla bledá jako smrt a rty se jí třásly. Sotva stála na nohou. Pokrčil rameny. Už zalitoval, že se zbrkle zapletl do kouzel, kterým vládne děcko.

"Jak jsi na tohle přišla?!"

"Otec a bratři museli vytáhnout proti tvým bandám, Luchati je požádali o pomoc!"

"Ano, ovšem, Luchati. Několik zrádců chtělo pobít svou kmenovou radu a odtrhnout luchatská území. Tvůj otec jich dobře využil! Společně zpustošili polovinu země. Nakonec napíchal na kůly i zrádce. Takovou hrůzu jsem ještě neviděl! Byla to naštěstí chyba, vlákali jsme ho snadněji do léčky a nechali Luchaty, aby sami pomstili vyvraždění svých rodin. Obviňuješ mne, ale nevidělas ta spáleniště. Já přes ně táhl! A u tvého velkého hradiště pochopil, jak dobře jste připraveni k válčení. Tak skvělé lučištníky aby pohledal! Měl bych to celé srovnat se zemí, ženským zbraně do ruky nepatří! I když..."

Během té dlouhé promluvy se unaveně opřela o jeho rameno. Strpěla, aby ji vzal do náruče a nesl k bráně. Cítil, jak se po těle stále silněji třese. Odmlčel se, když uviděl ženu, která je předtím oslovila. Pokynula mu a otevřela dveře svého domu. Mlčky ukázala na široké lože, vystlané kožešinami. Sotva Anasu uložil a přikryl, podala kouřící pohár. Než dal Anase napít, donesla neznámá odhozenou korunu vládkyně vod.

"Musíte ji vrátit, až si odpočine. Co se stalo ve druhém světě?"

"Nevím. Ani nevěřím, že se mi tohle všechno nezdá. Ani nejstarší mágové, ani nejobyčejnější šamani, nikdo nikdy nemluvil o jiných světech! Jsou místa, kde sídlí

bohové, víme o záhrobí duchů. Ale stejný svět, jako náš, podobné hradiště, pole a louky? Žije tu snad i podobný Varigard s podobným Anasiným otcem?"

Usmála se.

"Nemůžeme žít úplně stejně. Ale tam, v knížecím domě, mají jedinou dceru podobného věku. I ona přináší oběti vládkyni vod. Náš čas plyne jinak, takže obřad vykoná za tři dny. Potom ji provdají za mladého krále ze severu. Nejstaršímu synovi knížete se několik týdnů má narodit dítě, podle znamení dcera. Čeká nás mnoho slavností! Kdo jsi ty, žes prošel k nám a nic o tom všem nevíš?"

Podala i jemu horký nápoj a spící Anasu pohládila po tváři. Varigard povzdechl:

"Pro ni jsem krvežíznivý nepřítel. Vládnu Dilgomarce a okolním kmenům, které uznávají mou sílu. Její otec využil neshod uvnitř jednoho kmene, ale zahynul se všemi bojovníky. Chtěl jsem zajistit, aby odtud žádný další požár nevzešel."

"Tobě nepříjde vhod jejich bohatství a další otroci?"

"To jistě, ale možností máme víc. Zvítězil jsem tak jako tak, nepotřebuju se koupat v krvi. Napovídáš, co mne samotného napadlo už dřív. Chtěl jsem ji jenom víc poznat."

Vzala ho za ruku a upřeně mu pohlédla do očí. Byla velice vážná a kdesi na dně jejích modrých očí vytušil bolest. Ošil se.

"No, už nejsem holobrádek, ani takováhle hezká dívčí tvářička není všechno. Jistě pochopíš, že chci na svém sídle klid a ne tři svárlivé jedule! Ženy před kněžkou ustoupí, ale kdyby byla prohnaná a vypočítavá..."

Položila prst na rty a zavrtěla hlavou.

"Nevaruji tě před ní. Je dobré, žes neodložil meč. Cesta zpět končí jinak, než bys myslel. Nenech se ošálit ani zbytečně zabít! Víc povědět nesmím."

"Děkuji ti, i když neznám tvé jméno."

"Už ses s ním setkal, ona je vyslovila. Jsem Paja."

"Děkuji, Pajo tohoto světa. Zdá se, že ženy tvého jména téhle dívce pomáhají, jak jen dovedou."

"Jsem Paja, nyní v tomto světě. V hradišti velmi časté jméno. Odpočiňte si, jak dlouho bude třeba."

Nyní v tomto světě? Varigard věřil, že byla na samé hranici toho, co směla prozradit. Na okamžik zahlédl dlouhou starou jizvu na předloktí. Když se rozhlížel, nikde neviděl štít, sekyru ani meč. Žádnou zbraň, jakou mívá v domě pověšenou i nejposlednější muž kmene. Byla oblečena jednoduše, s bronzovými sponami a šperky. Přitom dost důležitá, aby promluvila v přítomnosti mužů. Dům jen pro ni... Potřásl hlavou. Byl unavený, rád by ulehl vedle Anasy, ale nesměl usnout. Co kdyby odešla bez něj? Konečně otevřela oči.

"Co se stalo? Jak tě vpustili do hradiště?!"

"Tys nějak ožila! Pamatuješ, že jsme se přenesli někam jinam?"

Odtáhla se a nedůvěřivě rozhlédla po místnosti. Byli tu sami. Uviděla zlatý věnec, ale Varigard ho navlékl na ruku dřív, než na něj dosáhla.

"Teď bychom se měli dohodnout. Jako dva vládci, bez přetahování o kus zlata! Znovu se posad' a poslouchej: Vaši lidé spálili a zničili velký kus mé země. Můžu udělat totéž, ale není to nutné. Co nabídneš, abych odtáhl?"

"Jak mám uvěřit, že to bude tak snadné? Když dáme dobytek, sůl nebo zlato, staneme se slabšími! Pobili jste muže. Jak mohou samotné ženy a děti obstarat hospodářství, lovit a bránit se? Když se nevrátíte vy, zavětří sousedi od východu nebo jihu."

"Připoj se k silnějšímu. Když svoje země spojíme, mnozí Luchaté budou znovu mít ženy a do tvého hradiště přijdou muži. Svatby spojily mnohem znepřátelenější kmeny, než ty naše!"

Pozorovala ho očima rozšířenýma, jako kdyby ukázal příšeru. Tohle ji očividně vůbec nenapadlo. Kde zatím žila? Takovým dítětem přece nebyla?!

"Jak jsi vlastně stará? Šestnáct nebo sedmnáct jar?"

Přikývla, ale ke slovu ji tím nepřiměl.

"Dobrá, vrátíme se a ty si všechno promyslíš. Máš kolem sebe dost zkušených lidí, aby ti vysvětlili výhody mého návrhu. Nebo sis myslela na některého mládence?"

Vyděsil ji snad ještě víc.

"Žádný muž se ke mně nesměl přiblížit! Pro setkání s vládkyní vod musím zůstat čistá, dokud nepřijde další panna! Každý desátý rok musí někdo dolů. Lučištnice mne střežily na každém kroku."

"Tebe tam snad už hodili - jako malé dítě?!"

"Ano. Není to nic strašného, věděla jsem, co mne čeká," odmlčela se. Stín vzpomínky však neutajila. Vybrali ji dva dny před obřadem, nevědomou. Vyděsila se a dokonce i pod závojem vdechla vodu. Vládkyně zasáhla... Otrásla se, ale vzhledla očima stejně jasnými jako předtím. "Nevím ale, co přesně chceš. Jsem přece jediná, poslední?"

"Další obřad bude za deset let. Myslíš, že se ti do té doby nenarodí dcera? Nebo že nenajdeme jinou pannu vznešené krve?"

Zase znachověla, nevěděla, kam s očima. Měla o vlastním životě rozhodovat jako o věci? Jako kdyby jednala s kupcem o výměně zboží! Jak smlouvat, jak vyjednávat? Nikdy nemyslela na muže!

"To musím posoudit doma. Poradím se s dívkami. Nista s Pajou vědí nejlíp."

"Dobrá, vrátíme se. Půjdeme ven?"

"Není třeba, vrať mi korunu."

Trochu ji vylekalo, když tasil meč, ale jakmile cítila silnou paži kolem pasu, bez obav nasadila korunu a otočila. Zažili to už předtím. Varigard teď čekal nebezpečí a dokud se nedělo nic jiného, rád snesl sebenepříjemnější studený víchř.

Doneslo je to na břeh řeky, kde kromě nich nebylo živé duše. Slunce stálo vysoko na obloze a zlatý věnec zmizel. S ním, zdá se, i Anasina plachost. Ovíjela se kolem Varigarda jako úlisný had a její dlaně bleskurychle našly, kudy pod košili a kde nejlíp rozpalovat mužské tělo. Musel vynaložit hodně sebezapření, aby ji setřásl. Jestliže se

za tímto chováním skrývalo nebezpečí, bez varování by podlehl a velmi rád. Ty potmělé oči... Nejsou její!

"Anaso, vzpamatuj se, očarovala tě vládkyně vod!"

Sotva ji odstrčil, zvedl se prach. Rychle protřel oči, Anasa nikde. Pevněji sevřel meč a ostražitě se rozhlížel. Couval ke skále. Nebezpečí čekal od vody a nemýlil se. Taková obluda! Cožpak příšery z bájí skutečně žijí?!

Směle hleděl do vyvalených, krhavých očí nad obrovskou žlutohnědou tlamou. Bylo to dvakrát větší, než on, ale velmi hbité. Osm nohou jako pavouk, pohybovalo se to na zadních dvou párech a předními sápal po něm.

Varigard zažil hodně bojů a nelekl se ani tohoto. Statečně útočil, uskakoval a kryl se před ostrými zuby a drápy. Uťal jeden pařát, po něm druhý. Sekl po krku, ale tvor se sklonil a meč sjel beze škody. Zato se střetly jejich pohledy. Jako kdyby to mělo pod očima ještě jedny... Zahlédl něco světlého v ráně po pařátu. Neteče tam krev... Nohy se mu zamotaly do dlouhé zlaté kadeře.

"Anaso, proč...?!"

Okamžik zaváhání měl být osudný. Děsivý spár zamířil k srdci. Viděl, jak se blíží, ale smrt odvrátit nedokázal. Paže klesla. Má-li to být...

"Ne!!! Má paní, tohle nesmíš chtít!"

Nechápavě hleděl na bezvládné tělo, klesající po výkřiku k zemi. Viděl dvě stopy po odseknutých vlasech. Mohl ji tak snadno zabít! Šrám na krku je naštěstí povrchní, brzy se zahojí. Bez jizvy, jakou nosí Paja. Už zvedal Anasinu hlavu, hledal další rány.

Pomohla by voda, ale Varigard nevěděl, má-li se toho odvážit. Naštěstí pohnula víčky a něco zamumlala. Poodnesl ji směrem k cestě a položil ve stínu do trávy. Vzal oba zaprášené prameny vlasů a zahodil doprostřed tůně. Opatrně rozevřel a stáhl si z krku zlatý kruh a hodil za nimi.

"Přijmi tu oběť, vládkyně vod, nech nás jít! Moje slovo dá téhle zemi víc klidu než tvoje kouzla! Ponech mi Anasu! Slibuju, že bude nejprvnější mezi všemi. A šťastnější, než Paja v tom druhém světě!"

Voda kolotala, z varu vyplouvaly vlasy i kruh, zase mizely a proplétaly se do nerozlišitelné změti. Varigard otřel meč o lem košile, zastrčil do pochvy a vrátil se k Anase. Stále se neprobírala, musel ji nést dál. Teprve na lesní cestě otevřela oči.

"Musím za ní, musím požádat o odpuštění..."

"Požádal jsem za tebe. Odvedu tě daleko odtud. Můžeš jít?"

Kráčela vedle něj jako provinilá holčička. Když zaslechli vzdálený křik a hluk boje, přitiskla se vyděšeně k jeho paži.

"Co se stalo? Proč se tam bojuje?!"

Před nimi stanul zarostlý mužík v rohaté helmě.

"Bohové, konečně jste zpátky!"

"Co je, Brotkare?"

"Ty dívky nám vysvětlily, že se radíte s bohy a vrátíte až kolem poledne. Jenže to už byly v lese lučištnice z hradiště a vítaly nás deštěm šípů! Chlapi je obklíčili, ale ony pořád mávají meči. Nemůžeme je odzbrojit a nepobít! Panny z průvodu se poschovávaly, kam to jen šlo."

"Mají proč se bát! Strážkyně ihned pochopily, proč nebyly přeneseny do bezpečí. Skončím ten boj."

Nadechla se a vykřikla. Varigard s Brotkarem se otřásli. Když vlevo žuchla do jehličí omámená veverka, nedivili se. Ohlušila je nebo křik skutečně umkl?

"Příště mne, prosím tě, varuj. Nebo ještě líp: Už mi takovou věc nedělej! Kde se to v tobě vzalo?"

"Musím přece být slyšet! Pomohlo to, uvidíš. Nebudeš se mstít, že ne?"

"Nic neslibuju předem."

Když dorazili na místo boje, našli deset dívek pevně spoutaných k sobě. Dvě ležely v kalužích krve, kterou se Varigardovi bojovníci snažili zastavit. Asi sedm mužů si ještě vytahávalo zabodnuté šípky. Nic vážného, většina uvízla v kožených chráničích

a štítech. Hůř byla postřelená Paja se dvěma dalšími dívkami doprovodu. Měly v těle po dvou a třech šípech. Anasa přistoupila k lučištnicím. Přísně oslovila tu nejhezčí:

"Neměly jste opustit hradiště. Proč jste tady?!"

"Zradily tě a nechaly vodní příšeře! Jako Paju před lety! A jen proto, že některá z nich nebo snad všechny poznaly muže! Přišly jsme tě pomstít!"

"Král Varigard příšeru přemohl. Tetu Paju ztratily panny předchozí družiny, těmhle to nevyčítej! Otevřeme bránu a pozveme jej i s doprovodem dál jako váženého hosta."

"Zabil ti otce a bratry!"

"Boj začal otec, Varigard vyhrál a odvede mne s sebou. Vám by dal muže, ale nevím, jestli o vás budou stát."

Dívky zvedaly hlavy a rty se jim vlnily úsměvem.

"Jsi ještě dítě, Anaso, nic nechápeš. My se nenecháme zlomit, naše poslání je svaté! My střežíme oběť pro vládkyni vod, my trestáme provinilé! Když nedodržíš, čím jsi povinována, bude příští šíp mířit na tvé srdce!"

Varigard rázně zasáhl:

"Tak dost! Longviste, Bertene, Sirchute, vyberte Luchaty, kteří potřebují nové ženy. Během svatebního veselí budou mít příležitostí dost. Chci mluvit s Ezangstem, ať přijde do mého stanu. Teď hned! Tyhle zatím nechte spoutané, tři muži je budou hlídat, než o nich rozhodnu."

"Mohou mé dívky odejít, aby v hradišti oznámily, co se stalo? Ženy mého otce zařídí vše potřebné. Nisto, vezmi si bělouše!" Dívka přikývla, vyskočila a krátce hvízdlá. Mezi stromy se mihl bílý hřebec. Přiběhl k Anase, přátelsky se o ni otřel nosem a na její pokyn strpěl nasednutí Nisty. Když odcválal, Varigard se podivil jeho výcviku. Anasa se hrdě usmála:

"Odkakživa nosil jenom mne, ale staraly se o něj panny z mé družiny. Nista na jeho hřbetě je důkazem, že žijí a vzkazují svou vůli."

"Mají ženy tvého otce děti? Odvezeme je do mého sídla. Jistě je ráda uvidíš kolem sebe."

"Ano, mám oba bratříčky velice ráda, ale ještě se neobejdou bez matek. Snad bys je nerozdělil?!"

"To ne, Anaso, jenom není správné nepostarat se o děti předchozích vládců. Divila by ses, do jakých rukou se můžou dostat!"

"Do tvých se už nedostanou!"

Varigard se otočil k lučištnicím. Ta, jež vzdorovala Anase, mu vzdorně hleděla do tváře a nešetřila pohrdáním v očích ani hlase. Pomalu promluvil, pečlivě volil slova:

"Neříkej, že jste se postaraly, aniž jste měly jistotu, k čemu tady došlo!"

Anasa se zachvěla hroznou předtuchou. I kdyby nechtěla chápat, Varigard se tvářil strašně. Takového jej neviděla ani v nejprudším boji! Bála se pochopit, k čemu došlo.

"Vidím, že mi rozumíš. Já sama donutila ženy, aby své chlapce zabily! Teď jsou mrtvé i ony."

Anasa vykřikla, že les znovu oněměl. Chvilí lapala po dechu, než byla schopná slova:

"Masano! Co to říkáš?! Nebojíš se bohů?!"

Varigard Anasu objal a otočil se k Masaně.

"Jsi na sebe pyšná? Budeš ještě víc, až tě dám hodit do tůně! Brotkare, utopte ji!"

"Ne, nesmí k vládce, když zavinila smrt," zadržela je Anasa. "Masano, tvým posláním je střežit pannu, jen tehdy smíš zabíjet! Sloužíme životu, zapomělas?! Vládkyně tě promění a vyvrhne na břeh jako nestvůru. Ne, Varigarde, ona nesmí nikam k vodě!"

"Dobrá. Brotkare, pověste ji na mladý strom. Za vlasy a nahou, ať o jejím osudu rozhodne čas a ptáci!"

Dívky zbledly. Většina lučištnic si dobře pamatovala vyprávění kupců o krutých trestech na Dilgomarce. Pomalu bezmocně umírat hladem, žízní a zimou, vydaná napospas každému tvor, který dosáhne zuby... Mnohé prý mívají okousané nohy už

zaživa! Knížecí trestání bývalo alespoň rychlé. I Masana si teď vzpomněla na uškrcení Kary. Varigard teď mluvil k nim:

"Vy ostatní přijměte, co vám příští dny přinesou. Všude rostou mladé stromy, které se dobře ohýbají!"

Vzal Anasu za ruku a odvedl na velký palouk do svého stanu.

"Posad' se," ukázal na kožešinami pokryté lůžko. "Musím si stáhnout ty cáry. Rozhodl jsem o novém vládcí tvého kraje."

Anasa příliš neposlouchala. Nevěděla, kam s očima, jakmile zjistila, že se před ní bez okolků svléká muž. Vyděsily ji čerstvé škrábance na pažích a hrudi. Co se to s ní dělo, že dokázala tohle způsobit?

"Ezangst je mladší syn luchatského knížete. Jeho žena zemřela ještě před porodem, vaši ji nestačili zabít. Když mu vynahradím spálenou osadu, dostane hradiště schopného knížete. Pokud bude souhlasit s vašimi zvyky. Luchaté si děti cení, nehážou je do vody ani kvůli božstvům."

"Říkal jsi, že..."

"Rozmyslel jsem si to. Mám už několik dětí a nedokážu si představit, že bych mohl souhlasit s něčím takovým."

"Vždyť se mi nic nestalo!"

"Tobě ne, ale jedné Paje ano. A myslím, že ten, kdo byl s ní, dopadl ještě hůř."

Anasa marně lovila z paměti všechny narážky na osud své předchůdkyně. Věděla, že předtím panny meče k tůni nenosívaly, ale přestala se zbytečně vyptávat už před lety. Na mnoho otázek jí odpovídalo pouze mlčení. Léta ji drželi v nevědomosti.

Během rozhovoru si Varigard přes košili natáhl ještě modrou suknicí, nazul a zašněroval střevíce. Už zbývalo jen sepnout velkou zlatou sponu pláště, když do stanu vstoupil vysoký mladý muž. Měl plavé kadeře po ramena a krátké vousy, hebké na pohled. Krásný, jako by vystoupil z písní Anasiných dívek. Varigard ho objal jako bratra.

"Příteli, potřebuji tvou pomoc. To velké hradiště zůstalo bez hospodáře. Mezi tvými jsou muži, které neláká návrat. Nabízím jim, aby se usadili právě tady. Byl bych rád, kdyby ses stal jejich knížetem. Hned, jak odtud odejdu."

"Mnozí se nechtějí vrátit na spáleniště, jiní hodlají navzdory osudu postavit nové domy a znovu založit rodiny."

"A ty?"

"Nechci utíkat. Pomůžu otci a bratrovi."

"Budete-li sousedy, pomůžeš jim mnohem víc. Vyber si některou z Anasiných panen. Její dcera za deset let sestoupí k vládkyni vod jako za úsvitu Anasa."

"Mám jednou obětovat své dítě? Varigarde, tohle mi nařizuješ?!"

"Anasa sestoupila dvakrát, je to posláním zdejších knížecích panen. Brzy už nebude tou správnou přímluvkyní."

"Viděl jsem jednu, právě ji přivazovali k ohnuté bříze. Je to oběť jejich bohům nebo trest?"

Anasa sklonila hlavu. Přes všechno zatoužila, aby Masana vzbudila Ezangstovu pozornost a nemusela pomalu umírat. Varigard stručně vysvětlil, co udělala.

"Rodina vládce je nedotknutelná. Ani oddaný služebník bohů na to nesmí zapomenout! Vzpomeň, Anaso, co jsem ti řekl o podivných osudech takových dětí. Není lepší, když vyrostou pod mým dohledem?"

Ezangst sklonil hlavu, ale Anasa postřehla stín nesouhlasu. Je hrdý jako Masana, nerad přijímá podřízenost.

"Vyrostl jsem jako tvůj druh, Varigarde, i když tvůj otec mohl zabít mou matku i otce dřív, než jsem se narodil. Postarám se, aby tento kraj stál při Dilgomarce tak věrně, jako já."

Znovu se objali, Ezangst se smutkem v očích. Naposledy jako bratři, napadlo ji. Všechno už bude jiné. Její lid změní zvyky i řeč. Celá její družina se dokázala domluvit s kupci z dalekých zemí. Budou nyní ve výhodě, ale co potom? Jak promluví na své děti? Budou obětovat bohům na starých místech? Za jak dlouho Ezangst začne

přemýšlet o vlastní síle? Zamyšlená netečně sledovala Varigarda, když tahal z vaku jemnou růžovou tkaninu.

"Dal jsem to vyhledat už večer, když jsem se rozhodl tě získat. Pojd', pomůžu ti."

Zasmál se, když polekaně couvla.

"Chceš se snad ukázat svým lidem takhle? Neboj, všechno má svůj čas. Počkej, trochu ti pročesu vlasy."

Anasu zalila vlna strachu. Muž, cesta pryč. Bylo to tak neodvratné! Vůbec nevěděla, co dál. Nechala se obléknout, vést, vysadit na koně. Přijímala se slabým úsměvem obdiv mužů i pozdravy v hradišti. Varigard rozhodl, že tryzna za všechny mrtvé i svatební veselí mají splynout v jedno. Chtěl vyrazit k návratu do tří dnů. Tam oslaví vítězství se všemi. Na jedné straně hradiště se tedy pekly celé kusy dobytka, na druhé planuly hranice s těly žen a dětí.

Anasa je sama ozdobila květy a zapálila. Doufala, že jim krutou a zbytečnou smrt vynahradí bohatá výbava, která shoří a odejde do zásvětí s nimi. Sedmkrát provedla sedm obětí, vzývala síly čtyř stran a zaříkávala zásvětní obludy. Netoužila po všech náležitostech vdavek, raději uspokojila božstva, duchy a ostatní bytosti, které mohly trestat lid po jejím odchodu. Možná by neměla nechat hradiště tak bezbranné, vždyť šaman i věštec zahynuli s ostatními! Ne, budou tu jiní, Varigard prý má s sebou pět nebo šest zaříkavačů.

Anase nezbyvá, než se podrobit smlouvě, zachránit další život lidu. Už byl čas na přípravy převedení do domu ženicha, který obsadil sídlo knížete. Jakmile vstoupila do svého domu, překvapilo ji radostné vzrušení mezi dívkami. Zapomněly na rány po šípech, nebály se cizinců, naopak jedna přes druhou počítaly mužské pohledy. Anasa se odvážila oslovit Paju, která jediná zůstala tichá.

"Čemu se divíš? Nač nám bylo pohodlí služby ve tvé družině, když se dávno vdávaly mnohem mladší, než my? Vždyť víš, jak šaman zabil Karu! Jen pro podezření, že poznala muže! Ani jeden na nás nepočkal... Po tvém zmizení jsme se mohly zachránit, kdyby se nad námi Dilgonové slitovali. Šílená Masana nám nechtěla dopřát ani tuhle příležitost. Abys věděla, jsme rády, jak všechno dopadlo!"

"Ale co hradiště? Co naše vesnice? Už budou luchatské! Stejně tak vaše děti."

Paja na ni pohlédla shovívavě jako již mnohokrát.

"Ach, vládkyně! Moje matka přišla z jihu, přivezli ji kupci jako otrokyni. Stejně jako otcovu matku. Lina, Mirja i Nista se narodily z žen, přivedených po knížecích vítězstvích. Záleží na tom, jak si zdejší kraj dodneška říkal? Tvoje matka se vdala jako ty, na potvrzení přátelství dvou velkých kmenů. Ani tobě na tomhle kmeni záležet nemusí! Měly jsme štěstí, konečně budeme mít muže a děti. To je důležité! Muži ať si rozbíjejí hlavy a berou jiným, jen když my budeme mít klid. Anaso, vždyť všemu nemusíš rozumět? Vládkyně vod tě obdarovala silným mužem. Mnohokrát tě potěší a zplodí spoustu dětí. Budeš ženou krále a snad mu zamotáš hlavu tak šikovně, že uvidí jen tebe. Už téhle noci zjistíš, že jsem ti nelhala!"

"Proč to všechno? Odjel ti s knížetem?"

Paja sklonila hlavu.

"Byl to dar. Zdál se mi sen, že ho zabijí. Kdyby ses nerozhodla nás přenést..."

Anasa se odvrátila. Tohle už nemělo smysl. Na její úzkost nikdo neodpověděl, možná nechtěl rozumět. Vždyť ona sama nerozuměla všemu, co Paja vyhrkla. Bylo tam mnoho divného, odlišného od toho, jak spolu dodneška mluvily. Proč jen musela žít tak odděleně od knížecího domu, proč téměř neznala otce ani bratry?! I její dívky měly víc radostí. Mohly kamkoliv, zatímco ona se potácela v kouři pálených bylin. Bylo jí, jako by visela na vlásku nad propastí. Tou slabou nadějí byl Varigard. V této chvíli ochránce, ale co tam daleko? Co už po této noci?!

Hledala odpověď v očích ostatních. Umlkly, jako vždycky. Ticho přerušily čtyři ženy, které přišly nevěstu připravit pro krále. Dívky začaly zpívat. Plachta rozdělila dům a Anasa vstoupila do světa žen. Začaly ji obřadně mýt. Trochu pookřála, když polohlasem vychvalovaly její krásu a bílé tělo. Zdobily ňadra a břicho červenou hlinkou a přitom kradmo šeptem dodávaly odvahy. Nahlas kvílely, že ztrácí svět svobody a mládí, že odejde za vysoké hory. Přicházely další. Vykuřovaly zlé duchy, krmily skřítky azaříkávaly, aby byla plodná. Než Anasu oblékly a zkrášlily všemi šperky, nebylo tam k hnutí.

Cesta k velkému knížecímu domu byla nekonečná. Anasu těšily obdivné výkřiky, ale mnohem větší radost měla ze známek zájmu o ženy a dívky v průvodu. Ti muži vypili mnoho piva a mastnota jim tekla po vousech, ale teď je nejvíc zajímaly ony. Bylo jich hodně, snad nedojde ke rvačkám?!

Zatímco zněly písně o proměně dívky v ženu, přistoupil Varigard a vzal ji za ruku. Z dálky sem zavanul slabý kouř od pohřebních hranic. Teprve ráno dohoří a popel bude uložen na pohřebišť. Usmála se, jako by přijímala požehnání. Měla je ráda, jinak ten pozdrav cítit nechtěla.

Jako by ji lidé z hradiště znovu posílali za vládkyní vod, tak se nechala zvednout, přenést přes práh a položit na obětní závoj, rozprostřený přes knížecí lože. Oběť jako oběť. Přijala svůj úděl, jak ji odmala učili.

*

Klesala do tmy a chladu. Klid, jaký pamatovala z tůně, těšil a vítal. Jak je to možné, copak neleží vedle svého muže? Nemohla se pohnout, jako by teprve padala k vládkyni. Jde si pro smrt nebo jiný trest? Neměla strach, rozhodla se vládkyni upřímně povědět pravdu. I o radosti, kterou poznala.

Už slyšela její hlas. Stoupal a klesal uvnitř její hlavy a zároveň obléval jako teplý, uklidňující pramen. Ani ty nejkrásnější lidské písně s ním nemohla srovnávat. Začala rozeznávat jednotlivá slova a obrazy. Přijímala dar, velkolepý a strašlivý, trest i odměnu. Viděla desetkrát a ještě víckrát ty samé osudy, měnící se a proplétané různými směry. Stačilo tak málo! Nevhodně vyslovená věta, nedodržené slovo, hloupá náhoda. Anasa musela nečinně přihlížet, i když mnohokrát chtěla zasáhnout, vysvětlit a domlouvat. Byla pouhým svědkem, aniž mohla víc. Pochopila, že tomu bude v budoucnu právě tak: bude svědkem, takřka bezmocným. Začínala rozumět skrytému košacení pletich a úkladů, v jejichž středu se ocitá. Byla obdařena viděním, z něhož šel strach. Sotva zesílil jako had, kroutil se ve vnitřnostech a bolestivě hryzal, Konečně se dozvěděla rozsudek Vládkyně:

"Nikdy nesmíš prozradit mé jméno nebo ukázanou budoucnost. Můžeš pouze napovídat, nebo otočíš běh věcí nejhorším směrem. Jako jediná jsi ovládla temnou sílu proměny a smíš jí použít, pokud do tvého světa zasáhne moc démonů. Znáš

všechno, co může přijít z lidské vůle. Proto zjistíš nebezpečí včas. Nabereš vodu do dlaní, zamumláš moje jméno a smočíš tvář. Po boji řekneš NE jako u tůně a proměna pomine. Teď se vrať a žij dobře."

Anasa otevřela oči do tmy. Tahle byla živá, plná opilých hlasů zvenčí. Otočila hlavu a pozorovala spící tvář, rovný obrys nosu a tenká víčka. Zatoužila se jich dotknout, ale nechtěla ho budit. Vstala a vyhlédla z okna. Včera odtud počítala kouře táborových ohňů... Tam někde je Ezangst a Masana. Opět mladého muže viděla, jak sedí na kameni, pozoruje visící dívku, promlouvá k ní. Stále je tolik hrdá, s hlavu pálící jako v ohni! Budou se obdivovat i nenávidět, jejich svazek oslaví běsové. Masana vychová jedinou dceru. Ostatní děti dá Ezangst hlavní ženě a po narození holčičky za Masanou víckrát nepřijde. Možná už teď stáhl vršek stromu, uvolnil ruce a odsekl vlasy. Přehodil bezvládnou přes rameno... Hrozná svatební noc! Kéž by se obešla bez bolesti a násilí. Začaly jí však všechny příběhy a pokračovaly stejným ránem.

Za svítání vstoupí Ezangst do Asanina dosavadního domu. Najde Paju, zesláblou a unavenou zraněními. Dlouho budou hovořit... Pravý knížecí pár. Spojený podobnou směsí věrnosti, pýchy a nenávisti v srdcích. Jejich syn dostane Anasinu dceru nebo zabije Masanu, šílenou dávným posláním. Míchat jedy, aby po letech trestala? Nebo naopak uzavřená do sebe neohlídá dceru a potom nebude, kdo by sestoupil do vodní hlubiny... Ezangst sám zemře věrný nebo zradí nebo s mečem v ruce povstane jeho syn. Nejméně syn Ezangstova syna využije příležitosti, když se Varigardovi vnuci začnou přít o dědictví. Varigard zemře ještě mladý zradou přítele nebo jako stařec nebo ve vítězném boji...

On jediný zůstane stejným, ať se život kroutí jakkoliv. Anasa viděla tolik, že se nebála ani sporů s ostatními ženami, ani dívek, které ještě projdou jeho náručí. Mocná bohyně štědře vynahradila léta pohodlného věznění. Umožnila mnohému porozumět, obdarovala Anasu zázračnou nadějí. Tolik darů, tolik přízně... Zase strážkyní lidu a země... Obstojí?

"Nač myslíš? Je ti smutno?"

Usmála se a pohládila svalnatou paži, která ji objala.

"Učím se žít jako ostatní. Měj se mnou, prosím, trpělivost! Dosud jsem žila jen pro obřady. Nedovolili mi umlít hrst zrní, vařit nebo tkát, nic."

"Neomlouvej se, nic z toho moje žena dělat nemusí. Co já sám vím, ostatní se učíš moc dobře."

Spíš vytušil, než doopravdy viděl, jak zrudla. S tichým smíchem ji zase položil na lože.

"Jestli se nepletu, vaši bohové by byli zklamaní, kdyby slunce zahlédlo jedinou nerozmazanou linku na tvém těle! Takový zvyk se mi náramně zamlouvá..."

Ezangst právě vešel do opuštěného domu, kam nedoléhalo veselí ani výskot. Unaveně ulehl a meč položil vedle sebe. V koutě se pohnul bílý stín a pomalu plížil ke dveřím.

Budoucnost stanula na prvním rozcestí.